

PECULIARITIES OF PERFORMING MANNER OF MUNICIPAL CHAMBER CHOIR

«GALICIAN BELLS» (IVANO-FRANKIVSK)

Maneliuk Oksana – teacher of the highest category, chairman of the Cyclic Commission of Choral Conducting of Ivano-Frankivsk Denys Sichynsky Music College, postgraduate student of Drohobych I. Franko State Pedagogical University

The article is devoted to the artistic and performing manner of the municipal chamber choir «Galician bells» in the context of the repertoire policy formation and some peculiarities of the conductor's work with the choral material. The specificity of the collective's creative and aesthetic principles of work, its concert activity and the special performing style formation in relation to the repertoire palette were analyzed.

Key words: «Galician bells», Ihor Demianets, chamber choir, repertoire, performing manner, choral art.

UDC 78.087.68(477.83)

PECULIARITIES OF PERFORMING MANNER OF MUNICIPAL CHAMBER CHOIR

«GALICIAN BELLS» (IVANO-FRANKIVSK)

Maneliuk Oksana – teacher of the highest category, chairman of the Cyclic Commission of Choral Conducting of Ivano-Frankivsk Denys Sichynsky Music College, postgraduate student of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

Problem setting. The creative activity of the municipal chamber choir (Ivano-Frankivsk) was only partially described in the periodicals and had not been the subject of scientists' special attention so far. That is why this article is topical.

The chamber choir «Galician bells» has been a model collective of Ivano-Frankivsk Region and the Carpathian Region for a long time; it is well-known not only in Ukraine but also abroad. It has been investigated that the collective is an active participant of the city and region concert life, it has given a lot of concerts in Ukraine and abroad during the period of its 25-year activity: Poland, Slovakia, Germany, Hungary, Great Britain, Malta, and Estonia.

The article deals with the artistic and performing manner of the municipal chamber choir «Galician bells» in the context of the repertoire policy formation and some peculiarities of the conductor's work with the choral material. The specificity of the collective's creative and aesthetic principles of work, its concert activity and the special performing style formation were analyzed.

Recent research and publications analysis. Ten main publications on the topic were investigated. The main information about the collective can be found in the following monographs and articles: «The Artistic Palette of Ivano-Frankivsk» by H. Karas, «Ukrainian Choirs and Conductors» by M. Burban, «Ivano-Frankivsk Municipal Artistic Collectives in the System of Musical Culture Development in Prykarpattia» by T. Kmetiuk.

Paper objective is to characterize the conductor's methods of work with a choir in order to single out the main peculiarities of the collective's performing manner.

Conclusions of the research. To single out the main features of the collective's performing manner, some peculiar features typical of the collective were characterized while describing the conductor's methods of work with the choir. They are as follows: chamber and fine sound, academic and fluent performance, rhythmic accuracy, expressive diction and articulation, diverse timbre and sound, intonation accuracy. Therefore, the performing style of the choir is professional, characteristic of the best choirs in Ukraine. The repertoire of the collective is its greatest artistic treasure which includes the excellent works of Ukrainian and Western European choral classics, works of the early Renaissance, religious compositions, Ukrainian folk songs, songs of the peoples of the world, contemporary music, folk rock, Negro spirituals, and jazz compositions.

Key words: «Galician bells», Ihor Demianets, chamber choir, repertoire, performing manner, choral art.

Надійшла до редакції 12.11.2018 р.

УДК 316.774:784.66

МАСОВА КУЛЬТУРА ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ПРОСТІР СУЧАСНОГО МУЗИЧНОГО
ЕСТРАДНОГО МИСТЕЦТВА

Дружинець Маріанна Ігорівна – здобувач кафедри естрадного виконавства, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ
doi.org/10.35619/ucpm.vi26.37
marianna.druzhinec@gmail.com

У статті, присвяченій масовій культурі, – феномену естрадного музичного мистецтва, простежено неоднорідність та універсальність масової культури, її функціональні блоки, що відповідають ключовим аспектам життєдіяльності людини.

У сучасному стані масова культура постає механізмом соціальної гомогенізації, функціонує як система адаптації, механізм соціокультурної регуляції, гармонізації, ціннісної орієнтації і соціалізації людини. Широкий спектр завдань, функцій та функціональних проявів, характерних цій культури в сучасному соціокультурному просторі, дають можливість розглядати її як один із механізмів, що сприяє стабілізації існуючої суспільної системи.

Ключові слова: масова культура, естрадне музичне мистецтво, функції, завдання, функціональні прояви.

Постановка проблеми. Сьогодні естрада як один із найбільш популярних розважальних видів мистецтва проявляється в якості феномена як внутрішньої, так і міжнародної масової культури. За допомогою комплексного аналізу (історичного, філософсько-теоретичного, соціо-логічного та культурно-типологічного) мистецтво естради розглядається в складному взаємозв'язку із масовою культурою, оскільки саме масова культура є підґрунтям для оформлення естради в окремий вид мистецтва.

На початку ХХІ ст. масова культура стала не лише одним із головних факторів розвитку суспільства, але й широким простором для рефлексій і теоретизувань у різних сферах соціогуманітарного знання. Наукова думка намагається простежити генезу масової культури, тобто зрозуміти як і чому виник даний феномен, які його структурні та функціональні особливості. Проблемні питання масової культури залишаються актуальними й досі через наявність суперечностей, неоднозначності та відносної новизни цього феномену в рамках загальної культури.

Останні дослідження та публікації. Філософська думка ХХ ст. неодноразово зверталася до цієї тематики [10: 24-37]: феноменом масова культура та його основними закономірностями, філософським, культурологічним та мистецтвознавчим осмисленням масової культури займалися Т. Адорно, Р. Афон, Д. Белл, Т. Веблен, Г. Лебон, Р. Міллс, Х. Ортега-і-Гассет, Д. Рісман, Б. Розенберг, Г. Тард, Л. Уайт, Е. Фромм, З. Фрейд, О. Хакслі, О. Шпенглер, Е. Шіллс, К. Юнг та ін. На початку 80-х років ХХ ст. у дослідників також зріс інтерес до цієї проблеми. Серед вчених вивчали це питання Б. Єрасов, Н. Зорка, Н. Ільїна, М. Ілле, А. Кукаркин, Г. Кнабе, А. Мідлер, К. Разлогов, М. Чегодаєва. Окремим аспектам масової культури також приділяли увагу академіки А. Сахаров і Д. Ліхачов.

Мета статті: обґрунтувати універсальність масової культури, її функції та завдання, сфери функціональних проявів, висвітлити її як провідний засіб уніфікації масової свідомості й модель існування культури, глобальної за своїм впливом.

Виклад матеріалу дослідження. Музична культура розглядається як частина культури того чи іншого суспільства. Специфіка музичної культури полягає в тому, що основним засобом відтворення в ній уявлень, відносин, смислів є відносини з приводу створення, відтворення й сприйняття музичних творів.

Естрада як феномен масової культури виходить за межі лише музичного мистецтва і стає масовим явищем повсякденного життя, проникаючи в моду, ЗМІ, політику, спорт, сферу спілкування людей.

Масова культура (або: маскульт, маскультура, поп-культура, популярна культура) – культура, популярна серед широких верств населення в конкретному суспільстві та переважно комерційно успішна, елементи якої знаходяться повсюди, контрастуючи з «елітарною культурою». Термін «масова культура» в загальноприйнятому культурологічному значенні вперше застосував у 1941 р. німецький філософ і соціолог М. Горкгаймер у праці з відповідною назвою – «Мистецтво і масова культура». Пізніше в США з'являється скорочене слово «маскульт» (англ. *Masskult*), яке ввів у науковий обіг американський філософ Д. Макдональд [6]. Він зазначав: «Масову культуру часто ототожнюють із популярною. Значною мірою це слушно, але більш засадничим і точним є використання терміну «масова культура». Вона є виключно і безпосередньо продуктом масового споживання, як жувальна гума. Врешті, й витвір високої культури буває інколи популярним, хоча трапляється це все рідше» [9].

Ознаками масової культури є орієнтація на вподобання і потреби «середньої людини», велика гнучкість, властивість трансформувати артефакти, створені в межах інших культур, та перетворювати їх у предмети масового споживання, комерційний характер, використання кліше при створенні її артефактів, а також зв'язок із засобами масової комунікації як головним каналом поширення та споживання її цінностей [4]. Декларованими нею цінностями є цінності реального життєвого облаштування, комфортного, зручного життя, соціальна стабільність і особистий успіх [3]. Масова культура шанує тривіальність, сентиментальність, швидкі та фальшиві приємності коштом поважних інтелектуальних вартостей, культивує тілесну насолоду, обжерливість, розпусту, користолюбство та пихатість [1].

Масова культура сама по собі неоднорідна, але при цьому кожен окремий її «сегмент» все одно передбачає величезну кількість споживачів. Сучасна масова культура настільки універсальна, що з легкістю переступає культурні кордони не лише всередині окремо взятого суспільства, а й між спільнотами з дуже різними культурними традиціями.

У середині масової культури, що охоплює впливом чимало сфер людської життєдіяльності, відбувається інтенсивний обмін, оскільки ідеї і технології активно циркулюють у повсякденному та спеціалізованих просторах. Аналізуючи, запропоновану А. Флієром і Е. Орловою [7: 134-137]

методику, при якій культура ділиться на функціональні блоки, що відповідають ключовим блокам життєдіяльності людини (за А. Флієром таких блоків – 4, а за Е. Орловою – 3), вважаємо за доцільне виділити наступне: структуризація, яку здійснюють дані автори, може бути застосована у ставленні до культури як єдиного цілого; у масовій культурі відсутні такі ключові сфери реалізації творчої активності як наука, економіка, філософія, а також система охорони громадського порядку, регулювання правових відносин у суспільстві і, нарешті, релігійні систематизовані вчення.

При цьому сам принцип, який пропонують автори, щодо вивчення масової культури є досить перспективним, оскільки дозволяє виділити наступні сфери її функціональних проявів, зокрема сферу організації і регуляції суспільних процесів; сферу естетичного і наукового пізнання та вивчення світу; сферу соціальної комунікації, сферу фізичної і психічної репродукції, рекреації та реабілітації людини [8: 138-148].

Динаміка функціональних проявів масової культури виявляє процеси еволюції даного феномену від радикально критичного ставлення до явищ масової культури в середині ХХ ст. і акцентування на її маніпулятивній компоненті до спочатку лояльного, а пізніше й позитивного сприйняття масової культури. Сучасні умови, позначені підвищенням інтенсивності соціальної циркуляції, інтенсифікацією інформаційного впливу, посиленням міграційних процесів, погіршенням екологічного фону життєдіяльності людини, вплинули на масову культуру таким чином, що тепер вона виконує певні функції, принципово відмінні від тих, що були провідними в попередньому соціокультурному контексті.

Масова культура у сучасному стані, постає механізмом соціальної гомогенізації. Вона багато в чому функціонує як система адаптації, механізм соціокультурної регуляції, гармонізації, ціннісної орієнтації і соціалізації людини. Широкий спектр функціональних проявів, характерних для масової культури у сучасному соціокультурному просторі, дають можливість розглядати її як один із механізмів, що сприяє стабілізації існуючої суспільної системи.

На відміну від високої культури, масова культура спрямована на перетворення сукупної історії людства в індивідуальне надбання окремої особистості, стаючи однією з умов розвитку її сутнісних властивостей, орієнтуючись на соціалізацію людини та її включення в встановлену суспільством систему координат. Адаптація кожної окремої людини в масовій культурі, найбільш ймовірно, представляється як варіант пасивного підпорядкування нормам, встановленим в суспільстві, де значення індивіду певним чином нівелюється суспільством.

Подібне ефективне пристосування людини до вимог соціуму, придбання необхідних соціокультурних характеристик формує відчуття психологічного комфорту і безпеки, хоча технологічність культури, наявність механізмів пристосування індивіда або груп населення до загальноцивілізаційного простору, не є властивою лише для масової культури якості, але й характеризує культуру загалом. Ці характеристики культури виступають у сукупності зі стереотипно-продуктивними властивостями, тобто здатністю до відтворення (тиражування), і з креативним характером буття в світі.

Альтернатива, запропонована Е. Фромом, «мати або бути» в масовій культурі досягається за допомогою вибору несправжнього існування і трансформацією індивіда з суб'єкта в об'єкт буття. З іншого боку, взаємодія індивіда з суспільством і своїм характерним світом культури, тобто перебування у самій культурі та функціонування в її рамках стає обов'язковою умовою еволюції самого індивіда в активно діючого суб'єкта з свідомістю, наповненню сенсом, досвідом і знанням про зовнішній та внутрішній світ.

Масова культура виступає в ролі унікального за своїм потенціалом адаптаційного колективного механізму, який компенсує суб'єкту маргіальної, міської культури відсутність традицій, що виникла внаслідок порушення каналів традиційної культурної комунікації та спадкової культурної трансляції. Дозволяючи індивіду прожити різні психологічні стани, масова культура тим самим формує стан пристосованості індивіда до соціокультурної дійсності, таким чином, реалізуючи одну з основних своїх функцій.

Безпосередньо адаптаційна та інтегруюча функції масової культури переважно формують її інтерес до ситуацій, властивих для звичайного, побутового існування людини. По суті, такий механізм поверхневого сприйняття дійсності, який пропонується масовою культурою, подібний до гри, де взаємні трансакції послідовно відбуваються за певними правилами, має ряд закономірностей, таких, як наприклад, керованість.

Ще Г. Честертон зазначав, що у будь-якої нормальної людини трапляється період, коли вона вважатиме за краще ілюзію, вигадку – факту, оскільки факт є те, чим людина зобов'язана світу, в той час як вигадка є те, що світ, безумовно, зобов'язаний їй. У цьому контексті масову культуру можна назвати своєрідною сублімацією бажань, потреб і прагнень людини та суспільних груп.

М. Маклюєн, описуючи нову дійсність, становленню якої сприяли новітні комунікаційні технології, був далеким від ейфоричних помилок щодо ролі ЗМІ та відзначав вкрай руйнівний вплив екранної культури на людську свідомість, а також на її здатність до мислення [10].

У соціокультурному просторі сучасної України цей стан загострюється й тим, що ситуація у сфері культури, політики і економіки країни, яка постійно трансформуються, призводить до значних соціокультурних змін, під час яких відбувається формування принципово нової ціннісної системи ідеалів і орієнтацій, кліше і стандартів, а індивідуальні здібності особистості часто є недостатніми для адекватної взаємодії з суспільною системою. У відповідному соціокультурному просторі масова культура не лише демонструє прагнення суспільства здолати суперечливості і роздрібненості картин світу, але й допомагає досягти розуміння, узгодженості й цілісності у загальнолюдському просторі. Міфологічна складова масової культури безпосередньо пов'язана з функціонуванням соціуму як єдиної системи та багато в чому визначає принципи формування у духовному середовищі цінностей та ідеалів, стандартів життєвих стратегій та моральних норм, картин світу й світоглядів.

Відповідно до сучасного стану життя можна стверджувати, що сукупність матеріальних і духовних цінностей, способів їх виробництва, вміння використовувати їх в цілях людського прогресу, а також здатність транслювати їх від покоління до покоління і складають сутність культури. Культура поєднує у собі сукупність всіх тих матеріальних і духовних досягнень людства, що з'явилися як індивідуально-суб'єктивні та історично-конкретні, але з плином часу отримали статус суспільно-об'єктивних, позачасових явищ, які формують безперервну загальну культурну традицію.

Культура включає до себе як предметні результати життєдіяльності людей, так і духовні людські здібності та силу, які реалізуються у діяльності.

Згідно М. Бахтіну, масова культура є формою взаємодії мас у процесі набуття та досягнення навколишньої дійсності, механізмом самодетермінації індивіду в масі з властивою їй соціальністю та історичністю [2: 53]. Варто відзначити, що механізм масової культури зараз розглядається суспільством як вельми значимий, а в перспективі – один із головних засобів вирішення ідеологічних та економічних завдань спільноти. Культура стає провідним засобом повсюдної уніфікації масової свідомості.

Однією з ключових характеристик сучасної масової культури стає її загальність; масова культура сьогодні охоплює всю систему сучасного інформаційного (постіндустріального) суспільства. Масова культура безпосередньо виступає в якості моделі існування культури, глобальної за своїм впливом.

Процес трансляції культури поєднує в собі все те, що характерне для процесу комунікації, але при цьому значною мірою змінює контекст сприйняття інформації. Культурна трансляція може бути розглянута як інтерпретації минулого з позицій сучасної дійсності. Можемо інтерпретувати культурну трансляцію в якості унікального виду комунікації, семантичне значення якої невпинно зводиться до наслідування минулого в залежності від сучасних ціннісних орієнтацій як індивідуальних, так й колективних.

Зразки і норми людської поведінки, міжособистісні комунікації, умови діяльності і взаємодії членів соціуму з різними компонентами навколишньої соціокультурної дійсності створюються самими людьми. Це стає можливим завдяки процесу комунікації у формі створення та інтерпретації текстів. Знакове спілкування суб'єктів соціуму створює локальний і глобальний соціокультурний часопростір тому, що служить, головним чином, соціальним механізмом інтеракції «людина-середовище» та здійснюється в режимі діалогу, у якому беруть участь соціальний досвід, що постає у формі традицій і звичаїв, знання-цінності і суб'єкти соціокультурної взаємодії.

Переймаючи соціальний і культурний досвід у матеріально-практичній діяльності та міжособистісній комунікації, особистість не лише зберігає в культурі стійкі характеристики отриманого досвіду, а й відтворює, трансформує і збагачує його, здійснюючи тим самим трансляцію на принципово нових засадах і умовах соціального розвитку.

Сьогодні масова культура охоплює більшість сфер людської життєдіяльності, демонструючи значне збільшення числа носіїв її ціннісних орієнтацій. Культура мас, по своїй суті, взяла на себе роль такої знакової системи, яка була б однаково доступна всім членам соціокультурного простору незалежно від їх національності, статусу, а також ступеня включеності до систем професійного знання. Подібним чином вона стала здійснювати коло обіг смислів і значень, який стоїть в основі суспільної стабільності і єдності.

Вивчення принципів культурної трансляції дає підстави вважати, що на сучасному етапі масова культура іманентна людському існуванню і є відображенням закладеного у природі людини прагнення до формування загального соціокультурного простору людства. Активне поширення масової культури в ХХ–ХХІ ст. можна пояснити прискоренням темпів розвитку і впровадження новітніх комунікативних технологій, які є основою соціокультурної трансляції.

Глобалізація являє складно структурований, системний і вкрай суперечливий процес, що торкається всіх сторін життєдіяльності суспільства, надаючи формотворний вплив на галузі взаємопов'язаних соціально значущих проблем людства. У сфері політики і влади глобалізаційні процеси сприяли зміні статусу держави, що призводить до зниження його впливу на економічні та соціокультурні аспекти життя, а також до певного переформатування суспільного простору. У цих умовах зазнає суттєвих змін й культурна ситуація у світі. Так, змінюються уявлення про сутність міжкультурного діалогу, який в умовах глобалізованої планети починає мислитися як внутрішньо-культурний діалог в уніфікованому культурному просторі.

Гостра потреба в розв'язанні кризи особистісної ідентичності сполучається з необхідністю розв'язання кризи національно-культурної ідентичності, що особливо відчутно актуалізується в умовах деформації культурного простору національних спільнот, руйнування механізмів культурної спадкоємності. Трансформації, пережиті культурною системою в умовах глобалізації та інформатизації, носять системний, глибинний характер і зачіпають майже такі елементи культурного пласта, як знакова система, мова, цінності, норми, звичаї, традиції та ін.

Ю. Лотман зазначав: «Вивчення «масової культури» стає однією з найбільш гострих проблем сучасної соціології. Вона безпосередньо впливає на теоретичні побудови дослідників сучасного мистецтва, особливо тих його видів, які безпосередньо пов'язані з технічними досягненнями в сфері масових комунікацій» [5: 818]. Різка зміна комунікаційного простору все більш розриває кордони між культурами і створює особливу віртуальну надбудову над реальністю, сприяючи тим самим стабілізації суспільної системи, здійснюючи через масову культуру зв'язок між спеціалізованим і повсякденним, високим і низьким, національним і глобальним.

Висновки. Масова культура – активне соціокультурне явище, що функціонує в якості розважальної індустрії, а також в інших мистецьких сферах. Вона робить високі цінності доступними для масової людини і тим самим гуманізує її спосіб життя. Задовольняючи масовий попит і не цураючись комерційних міркувань, масова культура звертається до особистості та прагне відповісти на її різноманітні запити, викликати інтерес до її цінностей і може бути взята за основу зміни якості повсякденного буття людей, їх свідомості та способу життя. Це дає імпульс для розвитку культури загалом і для подолання тих зразків масової культури, що виступають як антигуманні за своїм внутрішнім змістом форми.

Наші перспективи – простежити етапи становлення масової культури.

Список використаної літератури

1. Асєєва О. А. Деструктивний вплив масової культури в культуротворчому опануванні сучасних цінностей української культури. *Інтелект. Особистість. Цивілізація*. Донецьк : ДонДУЕТ, 2011. С. 22–271.
2. Бахтин М. М. Автор и герой. К философским основам гуманитарных наук. СПб.: Азбука, 2000. 332 с
3. Безугла Р. І. Масова культура: аксіологічні основи. *Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології*. Київ : НАКККіМ, 2010. С. 6–7.
4. Безугла Р. І. Масова та популярна культура: проблема співвідношення понять. *Культура і сучасність*: альманах. Київ : Міленіум, 2010. № 2. С. 86–91.
5. Лотман Ю. М. Массовая литература как историко-культурная проблема. *О русской литературе: Статьи и исследования (1958–1993)*. СПб.: Искусство - СПб., 1997. С. 817–826.
6. Масова культура [Електр. ресурс]. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
7. Морфология культуры. *Культурология для культурологов*. М., 2000. С. 134–137.
8. Флиер А. Я. Массовая культура и ее социальные функции. *Общественные науки и современность*. 1998. № 6.
9. Macdonald D. Teoria kultury masowej. *Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów*, red. A. Mencwel. Warszawa, 2005. 543 s.
10. McLuhan M. Understanding Media. The Extensions of Man. N. Y., 1964.

References

1. Asieieva O. A. Destruktyvnyi vplyv masovoi kultury v kulturotvorchomu opanuvanni suchasnykh tsinnosti ukrainskoi kultury. *Intelekt. Osobystist. Tsyvilizatsiia*. Donetsk: DonNUET, 2011. S. 22–271 (in Ukraine).
2. Bakhtyn M. M. Avtor y heroi. K fylosofskym osnovam humanyarnykh nauk. SPb.: Azbuka, 2000. 332 s (in Russian).
3. Bezuhla R. I. Masova kultura: aksiolohichni osnovy. *Kulturno-mystetske seredovyshe: tvorchist ta tekhnolohii*. Kyiv : NAKKKiM, 2010. S. 6–7 (in Ukraine).
4. Bezuhla R. I. Masova ta populiarna kultura: problema spivvidnoshennia poniat. *Kultura i suchasnist: almanakh*. Kyiv : Milenium, 2010. № 2. S. 86–91 (in Ukraine).
5. Lotman Yu. M. Massovaia lyteratura kak ystoryko-kulturnaia problema. *O russkoi lyterature: Staty y yssledovaniya (1958–1993)*. SPb.: Yskusstvo-SPb., 1997. S. 817–826 (in Russian).
6. Masova kultura [Elektr. resurs]. Rezhym dostupu: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

7. Morfolohyia kultury *Kulturolohyia dlia kulturolohov*. M., 2000. S. 134–137 (in Russian).
8. Flyer A. Ya. Massovaia kultura y ee sotsyalnye funktsyy. *Obshchestvennye nauky y sovremennost*. 1998. № 6 (in Russian).
9. Macdonald D. Teoria kultury masowej. *Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów*, red. A. Mencwel. Warszawa, 2005. 543 s (in Poland).
10. McLuhan M. *Understanding Media. The Extensions of Man*. N. Y., 1964 (in USA).

МАССОВАЯ КУЛЬТУРА КАК КОММУНИКАТИВНОЕ ПРОСТРАНСТВО СОВРЕМЕННОГО МУЗЫКАЛЬНОГО ЭСТРАДНОГО ИСКУССТВА

Дружинец Марианна Игоревна – соискатель кафедры эстрадного исполнительства,
Национальная академия руководящих кадров культуры и искусств, г. Киев

В статье, посвященной массовой культуре, – феномена эстрадного музыкального искусства, прослеживается неоднородность и универсальность массовой культуры, ее функциональные блоки, которые соответствуют ключевым аспектам жизнедеятельности человека. В современном состоянии массовая культура предстает механизмом социальной гомогенизации, функционирует как система адаптации, как механизм социокультурной регуляции, гармонизации, ценностной ориентации и социализации человека. Широкий спектр задач, функций и функциональных проявлений, характерных для массовой культуры в современном социокультурном пространстве, дают возможность рассматривать ее как один из механизмов, способствует стабилизации существующей общественной системы.

Ключевые слова: массовая культура, эстрадное музыкальное искусство, функции, задачи, функциональные проявления.

MASS CULTURE AS A COMMUNICATIVE SPACE OF MODERN POP MUSIC ART

Druzhynets Marianna – the candidate of the pop art department,
National Academy of Management of Culture and Arts, Kyiv

The article is devoted to mass culture which is a phenomenon of variety music art. The heterogeneity and universality of mass culture, its functional blocks, which correspond to the key blocks of human life, are traced in the article.

Mass culture is a mechanism of social homogenization, is functioning as a system of adaptation and a mechanism of social and cultural regulation, harmonization, value orientation and socialization of people nowadays. A wide range of tasks, functions and functional manifestations that are characteristic of mass culture in the modern social and cultural space, make it possible to consider this culture as one of the mechanisms that helps to stabilize the existing social system.

Key words: mass culture, pop music, functions, tasks, functional manifestations.

UDC 316.774:784.66

MASS CULTURE AS A COMMUNICATIVE SPACE OF MODERN POP MUSIC ART

Druzhynets Marianna – the candidate of the pop art department,
National Academy of Management of Culture and Arts, Kyiv

The purpose of this study is to substantiate universality of mass culture, its functions and tasks, areas of functional manifestations, to highlight it as a leading way of unification of mass consciousness and as a model of the existence of culture.

Research methodology. The art of stage art in complex interconnection and interaction with mass culture is considered with the help of complex analysis (historical, philosophical, theoretical, sociological and cultural-typological), since it was mass culture which became the basis for designing the stage in a separate art form.

The works of scientists who developed various concepts of the existence of music in the composition of mass culture, musical components of cultural life of the XX–XXI centuries are important here. In the scientific literature of this subject the relevant concepts are used: «mass music culture» (A. Kalenichenko), «musical culture of mass media» (M. Naidorf), «mass music» (O. Boyko), «rock culture» (T. Pushkareva, I. Smirnov, G. Shostak), «music in the mass youth culture» (N. Kovalev, I. Orlov) and others.

Results. Mass culture appears as a mechanism of social homogenization, as a system of adaptation, as a mechanism of social and cultural regulation, harmonization, value orientation and socialization of society nowadays. It is aimed to transform the cumulative history of mankind into the individual property of a person. A wide range of functional manifestations makes it possible to consider it as one of the mechanisms that contribute to the stabilization of the existing social system.

Directly adaptive and integrative functions of mass culture predominantly form their interest in situations inherent in the ordinary everyday existence of a person. In essence, such a mechanism of superficial perception of reality, which is offered by mass culture, has a number of regularities, including controllability.

Any person has a period when he or she will prefer an illusion, a fabrication of fact, because the fact is what a person owes to the world, while the fiction is that the world is, of course, obliged to him or her. In this context, mass culture can be called a kind of sublimation of desires, needs and aspirations of man and social groups.

Active spreading of mass culture in the XX–XXI centuries can be explained by the acceleration of the pace of development and the introduction of the latest communicative technologies, which are the basis of social and cultural broadcasting. Mass culture makes high values accessible to a mass person and thus humanizes her lifestyle.

Novelty. The attempt to highlight mass culture as a leading means of unification of mass consciousness and as a model of cultural existence, global in its influence is made in the article.

Practical meaning. The information contained in this article is useful for developing a new strategy of the transformation of the aggregate history of mankind into the individual property of one person. Besides, it shows what a person owes the world and what the world certainly owes to a person, that is, the mass culture is sublimation of the needs and aspirations of the individual person.

Key words: mass culture, pop music, functions, tasks, functional manifestations.

Надійшла до редакції 8.11.2018 р.

УДК 787.61

РІЗНОВИДИ АКУСТИЧНОЇ ГІТАРИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В СУЧАСНІЙ МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ

Гриненко Світлана Миколаївна – аспірантка,

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ

doi.org/10.35619/ucpm.vi26.38

svitlanangm@gmail.com

Окреслюються різновиди акустичної гітари, що використовуються в музичній практиці сьогодення. Значне поширення різних напрямів естрадної музики вплинуло на формування інструментів, розрахованих на відтворення визначеного типу музики – у потрібному регістрі, діапазоні, з певним рівнем динаміки. Наголошується увага на тих модифікаціях, що здійснюються з інструментом – збільшення чи зменшення корпусу гітари, додавання чи зменшення кількості струн, змінення матеріалу, з якого виготовляються струни та корпус. Звертається увага на те, що багато гітаро подібних інструментів мають етнічне походження та пов'язані з виконанням певного типу творів. Включення різновидів акустичної гітари у широкий вжиток професійними виконавцями є перспективним напрямом, який дозволить урізноманітнити можливості гітариста, сприятиме його універсалізації, а також створює шляхи для розвитку композиторської творчості.

Ключові слова: гітара, класична гітара, струни, різновиди акустичної гітари, виконання.

Постановка проблеми. На даний час існує надзвичайно багато музичних інструментів. Проте не всі з них використовуються в однаковій мірі. До одних частіше звертаються композитори, деякі є менш популярними. В музичному мистецтві склалась традиція звернення здебільшого до інструментів, що входять до складу симфонічного оркестру, написання творів для якого постає завданням, що свідчить про високу майстерність композитора. Але, якщо звернутись до історії музичного мистецтва різних країн світу, виявляється, що відбулася зміна глядацьких та композиторських уподобань стосовно музичного інструментарію. Багато в чому зростання інтересу до одних інструментів та зменшення, у ставленні до інших, були зумовлені їх змінами, внаслідок яких виникали нові за конструкцією інструменти. На перший погляд, час змін у конструкції, структурі інструментів давно минув, проте насправді можна свідчити про те, що продовжуються спроби їх модифікування, внаслідок чого виникають нові різновиди. Процес розвитку струнно-щипкових інструментів не можна вважати завершеним, адже на даний момент існує чимало різновидів акустичної гітари, сформованих у різні часи та неоднакових культурно-мистецьких умовах. Питання аналізу структурних різновидів акустичної гітари, що існують у сучасній практиці, має важливе практичне значення, адже формуватиме уявлення про технічні та виразові можливості інструментів й окреслюватиме перспективи їх подальшого використання в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку музичного інструментарію у стародавні часи розкривається в праці Є. Герцмана [1]. Специфіка розвитку гітарного мистецтва загалом та використання класичної гітари в камерному ансамблі розкривається в дисертаційному дослідженні О. Петропавловського [4]. Актуальні питання сучасного академічного гітарного виконавства розглянуто в статті О. Хорошавіної [5]. Питання видобування звуків на класичній гітарі присвячена праця Дж. Тейлора [6]. Деякі технічні відомості стосовно облаштування різновидів гітари можна знайти на сайтах, присвячених рекламі певних видів такої продукції [2, 3].

У сучасному музикознавчому науковому просторі фактично не приділяється увага питанню розвитку акустичної гітари та її різновидів. Окремі розробки, представлені на сайтах компаній, що розроблюють інструменти та згадки про них в Інтернет-магазинах, не надають вичерпну інформацію та не носять всеохоплюючого й наукового характеру.